ARCANE ALCHIMICE ÎN POEMUL „*MITOLOGICALE*”, de MIHAI EMINESCU[1]

Eminescu este obligat, prin misiunea sa de Spiritus Rector al **NEAMULUI ROMÂNESC**, să întindă, periodic, capcane inițiatice, pentru a verifica gradul de **virilitate spirituală** al Neamului pe care-l ocroteşte. Cea mai cunoscută capcană a poetului Eminescu se numeşte ***MEMENTO MORI - panorama deşertăciunilor***.

Una dintre cele mai puțin cunoscute capcane inițiatice eminesciene este poemul ***MITOLOGICALE.*** Însuşi titlul, prin sufixarea cuvântului „**mitologic**”, avertizând asupra unei funcții de împlinit în **plan sacral** – cu sufixul „**-ale**” – trimite la semnificația **derizoriului**, **ilariantului** (de tip **zaharicale** – sau, la Creangă: **puricale**...).

Numai în două cazuri, omenirea reacționează astfel, față de sacru:

1- când mitul a fost uitat şi s-a degradat, formal, până la forma-funcție de divertisment (dar orice mit poate reînvia oricând, autoenergetizându-se – pentru că el pre-există, din vecie spre vecie, în **GRĂDINA ARHEILOR**...);

2- când mitul trebuie protejat, cu orice preț (chiar cu prețul aparenței derizorii), de către inițiați, în fața valului agresiv-profan (a se vedea măştile de tot felul – cele mai cunoscute fiind cele de carnaval... - dar semnificația esoterică a acestor măşti s-a pierdut, uneori aproape total... - puțini ştiu, de exemplu, că Arlechino are funcție funebru-infernală...).

Textul eminescian oferă un traseu inițiatic dintre cele mai interesante.

Aparent, pentru un lector plictisit şi neavizat – poemul este o parodie autohton-românească, de gust îndoielnic, a scenelor mitice olimpiene – având drept protagonişti, solitari şi bufoni, perechea mitică **URAGAN-SOARE**. Aparent fără rost, nejustificabil în economia unei scenete mitice riguroase, capătă relevanță, spre final, o pereche uman-alchimică, împinsă de poet spre forma derizorie: **MARGARETA** nu e **MARGARETA** lui Goethe – ci o **proastă frumoasă**, care-şi aşteaptă un amant extrem de terestru(în aparență) – nu FAUST-întineritul prin magie mefistofelică – ci „***scriitor la subprefectură***”. Scriitor-Creator – trecut sub „***zodia***” derizoriului administrației pur terestre.

Mai mult de atât, şi mai rău – se înregistrează derapaje semantice inutile (şi neaşteptate, jenant-surprinzătoare), dinspre zona limbajului poetic consacrat – spre sintagme neologice-parodice, prețioase şi pretențioase (cu funcție de măşti lingvistice groteşti), de tipul:

[1] -Trimiterile pentru versuri se vor face la ediția Petru Creția (**Poezii. Proză**).

a-(cf. p. 325) „*Ah! Moşneagul bețiv e-n stare-ntr-o zi să ruineze/Toate* ***societățile de-asigurare*** *(s.n.)din țară*”, sau

b-(cf. p. 325) „*Pare-mi că* ***dai pe obraz cu roş după moda de astăzi***”(s.n.), sau

c-(cf. 326)”*Vai! Nu făcuse* ***şosea cumsecade pe câmpii albaştri***”(s.n.).

Prima reacție, pentru cei neinițiați în Eminescu, ar fi închiderea cărții, cu „sastiseală”...A doua reacție, din partea celor minim avizați, în ce priveşte dinamica planului sacral-mitologic – este să-şi pună întrebări, cu privire la anumite puncte de tensiune simbolică majoră, ale textului:

a-în primul rând, **relevanța insistentă a culorilor roşu-verde-albastru** – ce e cu ea? Şi de ce apare **ALBASTRUL** fetei-**MARGARETA OCULTATĂ** - convergent direct la **AURUL LUNAR**?

b-Insistența pe elementul **AUR** – trecut prin stadiile-spații de transfigurare: **chimir**, **căuş de vatră**(cuptorul), **saci de-ntuneric** – saci în care aurul este **uscat în rubine**. De ce? Este o operațiune bizară – care poate să trimită, cu o oarecare rigoare, la practici oculte.

c-**LUNA-CLOŞCĂ**, generatrice, prin mers sacral (pendular: stânga-dreapta), a stelelor – apare, ca relevanță în text, după cuplul (**căzut**, sau **ascuns în derizoriu** – ca Cenuşotcă) **MARGARETA-FAUST-CEL-CU-PIPA**. În ce scop a fost creată această relație mitică?

d-De ce **URAGANUL-MOŞNEAG** nu mai are căciulă (în finalul poemului) – când se spune clar, în textul anterior acestei secvențe, că nici nu avusese **căciulă** – ci **coroană**?

Şi aşa mai departe. Întrebările iscate sunt suficiente pentru a cere, imperativ, o nouă ordonare a percepțiilor semantice, din partea noastră - o ordonare de tip mitologic, alchimic etc. - după cum va fi cerută ea de o relevanță simbolică mai insistentă sau de alta.Oricum, totul este mult prea „***irațional***”, în text, pentru ca să nu reclame o tentativă de reordonare, în mintea noastră, a secvențelor mitice disparate(mai exact, o reordonare a „obişnuințelor” noastre mitice, a prejudecăților noastre mitice).

Ce va fi vrând **să facă** oare, prin **spunere** - **MITICUL EMINESCU**?

Dată fiind relevanța culorilor alchimice (negru, roşu, verde, albastru) - mai abundente şi mai relevante decât în multe poezii eminesciene - se pare că avem de-a face cu OPERA ALCHIMICĂ-MAGNUM OPUS. În ce constă ea? Ca orice operă alchimică, demersul urmează finalitatea numită ”***obținerea pietrei filozofale***” (cf. Vasile Lovinescu, ***Jurnal alchimic***, Ed. Institutul European, Iaşi, 1994, p.65): „(Piatra filozofală) e piatra aruncată, pe care Christos o răscumpără şi o preface în pâine superesențială şi o pune în vârful unghiului, căci gestul Lui, în momentul frângerii, e prototipul secțiunii longitudinale, a tuturor bisericilor creştinătății”.

Dar, cum spune prefațatorul operei lui Fulcanelli, Dan Alexe (cf. Fulcanelli, ***Misterul Catedralelor - şi interpretarea esoterică a simbolurilor hermetice ale Marii Opere***, Nemira,

Buc.,1997, p.9):”*Textele alchimice sunt, în primul rând, rețete magice, şi, în al doilea rând, **texte poetice***” (s.n.).

Prin alchimia textului eminescian, deci, către **LEUL VERDE, SCUIPATUL DE LUNĂ** sau **SĂMÂNȚA METALICĂ** - adică spre cea mai adâncă stare poetică:cea alchimic-creatoare.

„*Alchimia poate fi accesibilă numai prin stăpânirea unui joc, criptat, cu limba*” - şi Eminescu este stapânul absolut al acestui joc.

Cf. Titus Burckhardt, ***Alchimia – semnificația ei şi imaginea despre lume***, Humanitas, Buc.,1998:”*Din punct de vedere creştin, alchimia era un fel de oglindă naturală, oferite adevărurilor revelate:piatra filosofală care transformă metalele obişnuite în argint sau în aur este un simbol al lui Christos, iar producerea acestei pietre din <<**focul fără flacără**>> al sufletului şi din <<**apa permanentă**>> a mercurului este asemănătoare naşterii lui Christos-Emmanuel*”.

De aceea, în textul eminescian vom căuta **PIATRA ARUNCATĂ**, care este rescumpărată şi prefacută în pâine supereseențială, demiurgic-reconstructivă a lumii.Unde este capătul de jos al osiei lumii? În **PROSTIE-IGNORANȚĂ** şi în **PUTREFACȚIA NEAGRĂ** şi **FUM AL INCERTITUDINII**.

Piatra aruncată va fi, aici - **FEMEIA : MARGARETA MAGIEI** (**MARIA MÂNTUIRII** - din **MARIA MAGDALENA**). Cu ea vom trece prin cele trei etape alchimice - **PURIFICARE, ELIXIR** - ajungând la **REVELAȚIA SUPREMĂ A PIETREI FILOZOFALE**.

Margareta Magiei se întemeiază pe **fumul pipei-lulelei sublunare** (**scrierea-fum** de la subprefectură, scrierea subjugată Materiei-Prakrti) - şi tot ea se va-nălța, ca axă a lumii spirituale, din **OUĂLE LUNARE** (**CLOŞCA LUNARĂ** va umple cosmosul de urmele fertile ale **stelelor** - căci **cloşca** este imaginea simbolică alternativă a insuşi **PEŞTELUI-HRISTOS**, care-şi lasă icrele sacre, transfiguratoare, în vatra cosmică a **FOCULUI NEVĂZUT-ALBASTRU**: „*Luna, o cloşcă (...), merge pe-a celui aer moale şi- albastru*”).

„*Albastrul şi Albul, culori ale Sfintei Fecioare, exprimă detaşarea față de valorile acestei lumi şi înalțarea sufletului eliberat către Dumnezeu, adică spre aurul care va întâmpina albul virginal , în timpul ascensiunii sale spre albastrul ceresc (...). Albastrul este cea mai imaterială dintre culori (...). Lipsit de materialitate în sine, albastrul dematerializează tot ce pătrunde în el. Albastrul este un drum al infinitului, în care realul se transformă în imaginar*” (Jean Chevalier şi Alain Gheerbrant, **Dicționar de simboluri**, vol. I, Artemis, Buc., 1997).

De aceea, pentru a păstra imaterialitatea divină a rezultatului operei alchimice - **OUĂLE ALBASTRE, IUBIREA ALBASTRĂ** - Moşneagul Dinamicii şi al Răzvrătirilor

Cosmice - **URAGANUL** - se lasă despuiat de atributele sale autarhice-divine (în primul rând de **COROANĂ** - dar şi de **COJOC şi CIUBOTE**):el rămâne sub protecția **PIEII RENAŞTERII (CĂMAŞA)**, desculț - ca Revelare a Puterii şi Bărbăției, dar şi ca „*primul mugur al fătului din pântece*" (cf. Zahan Dominique, ***Societé d' initiation Bambara,*** Paris-Haga, 1960).

Apoi, **fără căciulă** (de fapt, în primul rând, fără **COROANĂ**) - adică având parul neordonat-neocrotit de **cască** (Jean Chevalier/ Alain Gheerbrant, op.cit.):"***Casca*** *este un simbol al invizibilității, al invulnerabilității, al puterii*". Deci, **MOŞNEAGUL-URAGAN** e la fel de fragil şi vulnerabil, dar la fel de curat şi gata pentru un nou început-operă – cât şi un prunc. El se predă total Maestrului Alchimist – celui care, între timp, a devenit **ANDROGINUL – PRIN NUNTA ALCHIMICĂ SECRETĂ** - Soare-Lună: „*Numai în cămeşoi, desculț şi fără căciulă/Şi se scarpină-n cap somnoros - uitându-se-n soare*". Stând în pântecul prefacerii alchimice, Moşneagul-Uragan (forță cosmică dinamică brută, nu ocultă – ucenic, iar nu Maestru) – a rămas în urmă cu o măsură a percepției asupra operei alchimice: el crede că se mai uită în Soare – când, de fapt, el priveşte (încă neînțelegând) **OPERA ALCHIMICĂ ÎNFĂPTUITĂ**.

Scărpinarea în nas – supunerea la fulgerele Revelației. **Somnoros** (de fapt, supus anamnezei) – Uraganul-Ucenic se uită/se predă spiritual, pentru a fi iarăşi utilizat, circular – pe Axa Munte(Rarău)-Soare(de fapt, Androginul Paradisiac).

Da. Soarele a operat alchimic, prin intermediul forțelor brute, dinamic-cosmice, ale Moşneagului-Uragan (Ucenicul Alchimic) – transmutarea în ALBASTRU – trecând de la **nigrido**, prin **albedo** – la **rubedo** – iar, apoi, la **PIATRA FILOZOFALĂ**: **STAREA DE ALBASTRU**.

Şi acum, să urmărim ce ne lasă Eminescu să întrevedem – din operația alchimică, prin care s-a ajuns la faza SULFULUI-IUBIRE (PURIFICATIO: „*Devoțiune fierbinte față de divinitate*" – cf. Rudolf Steiner, ***Creştinismul esoteric***, Univers Enciclopedic, Buc., 1997):

I-**CARUL,** ca simbol al **lumii** (cf. Jean Chevalier/Alain Gheerbrant, op. cit.) – este mânat de Uraganul-Ucenic al Maestrului-**SOARE** – ieşind „*din porțile mândre de munte*" (MUNTELE – simbol al Centrului Spiritual al Cosmosului).

Ieşirea din Centru a **CARULUI RĂZVRĂTIRII** (REVOLUȚIONĂRII SPIRITUALE) – se face sub semnul **pozitivității**, al divinului ALB, diurn: adverbul DA, primul cuvânt al poemului, marchează nu o afirmație continuatoare a altui context, necunoscut de noi – ci explozia inițială a voinței centrifuge, nou-creatoare.

II-Apanajul Bătrânului Uragan din Carul Lumii îl formează **CAII-FULGERE** (Revelația) şi **FUGA-TUNET** (**tunetul** este socotit, în mitologia lumii, tatăl **fulgerelor**):"Caii fulgerători şi carul ce-n fuga lui tună".

III-Suportul de deplasare sunt **NORII** – „*Pe lungi umeri de nouri/Caii fulgerători*” etc.

NORUL este:

a-**instrumentul apoteozelor şi al epifaniilor**, dar, în acest moment al operei alchimice, e mai curând

b-**starea de principiu** (islamicul „**al'ama**”), ce nu poate fi cunoscută, a lui Allah.

Pe umeri de nouri – adică prin susținerea ocultă, se dezvoltă dinamismul primar al acțiunii **URAGANULUI** (acțiune programată, comandată şi stimulată de Maestrul-**SOARE**). Aparent doar, această acțiune este disjunctă față de intențiile **SOARELUI-MOŞNEAGULUI ETERN AL LUMII** – în realitate, fără această fază dionysiacă, shivaită (**nigrido**, în limbajul alchimic) nu e posibilă realizarea fazelor ulterioare ale **MICII** şi, apoi, ale **MARII OPERE ALCHIMICE-MAGNUM OPUS**.

În zona semantică a **norilor susținători**, a **norilor**-principiu divin voalat, în vederea suportabilității revelației către umanitate – se înscriu, treptat, şi **munții**, **codrii bătrâni**, **paltenii nalți**, **bătrânii stejari**, şi **brazii cei vecinici**.Căci nucleul spermatic al **LUMINII NOII OPERE-LUME (LUMEA CA PROIECT**) - este reprezentat de HOHOTUL DE RÂS al Uraganului. Râsul este izotopic semantic, în mitologia celtică, cu Văzul Divin (cf.Charbonneau-Lassay, ***Le Bestiaire du Christ***, Bruges, 1940).

IV – **SALUTUL** munților şi codrilor (exprimați ca scară-rugăciune vegetală:**palteni-stejari-brazi**) semnifică adeziunea de spirit a forțelor chtoniene la **OPERA NOVA** - opera pornită prin dinamismul spiritual, ca impuls primar (primo movens...), din partea BEȚIVULUI URAGAN.

V – Evident, **beția** este starea de extaz mistic, în care URAGANUL trebuie să-şi transpună **ființa de forță** - spre a realiza prima fază a Înaltei Opere, întru divinitatea diurnă (exclusiv, deocamdată).

ORGIA („*Numai marea-albastră murmură-n contra **orgiei**...*”), deci, este starea de grație ți, în acelaşi timp, hybris-ul-vehemență dinamică, necesar Noii Creații.

VI – **MAREA ALBASTRĂ** ar trebui, conform atributului **albastră** - să semnifice transcendența absolută. Nu. Marea, la Eminescu, dincolo de simbol al infinitului vieții şi morții - este simbolul inerției şi al inconştienței dintre reîncarnări (starea de **kamaloka** - pauza dintre reîncarnări) - în contrast cu dinamismul universal.Dar originea ocultă al întregului dinamism universal stă tot în kamaloka-marea.Marea este oglinda ce reflectă **firea**. Deci, reflectă, aparent total placidă, ceea ce **ESTE / EXISTĂ** (fenomenal). În fața dinamismului revoluționar-spiritual, **MAREA** răspunde pe potrivă - adică, refuză **evidența**(manifestarea) reflectării vizuale - şi se manifesta mult mai ocult-orfic, ca **murmur**: **MAREA** îşi simte în pericol propria natură

(disimularea ocultă). De aceea, îşi transformă funcţional **albastrul**:din finalitate divină - în inconştienţă (ca disimulare), refuz al angajării **făţişe**, în „**opera operatoare**" a **URAGANULUI**.

Se produce, în felul acesta, uşor, confruntarea şi conversia-convertirea **albastrului final** (expresie a stării de absolut divin) - în **negru incipient** (**nigrido** alchimic, izotopic semantic cu putrefacţia care precede reînvierea): **armia neagră** a **URAGANULUI,** prin intermediul halo-ului norilor - este mânată „*contra mării*" - şi, de fapt, contopită (secret) cu natura intimă a mării.

„*El mân-oştiri de nori contra mării...ş-armia-i neagră*" etc - în locul acelor puncte de suspensie trebuie să punem, probabil, întregul secret al convertirii reciproce a URAGANULUI (dinamism cosmic evident) în **MARE** (dinamismul ocult, rădăcină al tuturor dinamismelor fenomenale-expresive). Orice **negru-nigrido** (putrefactio) promite, în învăluirea sa, izbucnirea luminii secrete, potenţială acum - dar oricând gata să se autoexprime.

Constatăm, însă, că operaţiunea nu este începută de forţele evident-active, răzvrătite (haotic, dacă i s-ar fi permis să-şi exprime întocmai propria natură...) - ale **URAGANULUI BĂTRÂN.Mai BĂTRÂN** (experimentat-puternic spiritual, ca autoritate executivă şi, în primul rând, plănuitoare şi coordonatoare) ca **URAGANUL**, dar stând sub semnul Roşului Etern (dând iluzia artificialului, tocmai cu cât este mai organic, mai **spiritual-roşu**: „*Pare-mi că dai pe obraz cu roş după moda de azi*" - ricanează ucenicul, semiprofanul, „instrumentul" alchimic al Soarelui - **URAGANUL**) - stapânind autoritar demersul operei alchimice: este **SOARELE**.

De fapt, beţia extatică a Moşneagului-Uragan a fost pregătită, ritualistic, de către **SOARE**. Căci Soarele a convertit apa placidă a Mării - în **norii păhare cu apele mării adânci** - „păhare boite cu roşă lumină". De observat, iarăşi, disimularea sacralului autentic, sub măştile artificialului, ale deghizamentului şi butaforiei de carnaval (sau de societate umană profană): paharele sunt „*boite*" cu „*roşă lumină*" - cu cât ele sunt, sau devin, mai autentice Potire Graaluri.

Soarele, deci, a produs Oceanele Purpurii, ale mitologiei greceşti: ele reprezintă pântecul în care viaţa şi moartea se transformă una în cealaltă.

În felul acesta, aparent, Marea şi Cerul divorţeaza semantic: lumina roşie a Soarelui se reflectă în Mare, ca fază superioară a operei alchimice (albedo=ţelul operei mici, iar rubedo=ţelul operei mari alchimice). Iar Cerul se diferenţiaza cromatic (implicit, şi simbolic): **cerul cel verde** - Cer care preia funcţiile activ-sacrale ale Apei (eminamente verde).

(Jean Chevalier / Alain Gheerbrant, op. cit.):"*Verdele intră cu roşul într-un joc simbolic de alternanţe. Trandafirul infloreşte printre frunzele verzi (...).Echdistant între albastrul ceresc şi roşul infernal, două culori absolute şi inaccesibile, verdele mediator este o culoare (...) umană (...). Verdele este culoarea apei (...).* ***În tradiţie orfică, verde este lumina spiritului care a fecundat apele primordiale*** *(s.n.).Alchimiştii socotesc că lumina smaraldului este aceea care*

pătrunde cele mai mari taine(...). Raza verde este dătătoare de viață şi de moarte (...). Rozicrucienii înfățişează Graalul verde şi pe Christos-Trandafir Roşu, pe Cruce Verde".

In concluzie, **păharele nourilor** sunt **metonimia Graalului**, iar acțiunea de **a bea băutura amară a Oceanului Pacific** (jumătate...): "*Groaznic s-a îmbătat bătrânul - soarele zice/Nu-i minune - a băut jumătate d-Oceanul Pacific,/Rău îi mai îmblă prin pântece-acum băutura amară*" -

ei bine, această acțiune **de a bea băutura amară**, înseamnă integrarea forțelor dinamice din cosmos - în starea de **GRAAL-HRISTOS** (integrare în lumina Spiritului Etern, dar şi revelația Luminii Spiritului: **EVOLUȚIA PE TREAPTA IUBIRII ABSOLUTE CRISTICE**).

Oceanul Pacific, şi nu alt ocean (mai...european) - trimite la ideea de **pax eterna.**

Iată ce spune un text alchimic: "*Cei doi şerpi, fiind puşi laolaltă în Recipientul Mormântului(care este recipientul interior, orice operațiune trebuind să se facă în recipientul alchimic bine închis,din cauza naturii volatile a Mercurului care, avid ca şi Mercurul obişnuit, aderă la orice obiect al dorinței, şi din cauza expansivității şi inflamabilității Sulfului), se muşcă unul pe altul cu cruzime, iar cu puternica lor otravă şi în mânia lor dezlănțuită, nu-şi mai dau drumul din momentul în care se apucă unul pe altul - dacă frigul nu îi împiedică - şi până când amândoi, cu balele lor de venin şi răniți de moarte, nu şi-au însângerat toate părțile corpului(influențele şi forțele lor reciproce manifestandu-se, în domeniul <<naturii neîmblânzite>>, ca un venin, adică distructiv, şi, pâna când, în cele din urmă, nu se ucid reciproc, sufocându-se cu propriul lor venin, care îi preschimbă după moarte în apă vie şi permanentă - prin unirea lor într-o realitate superioară) - înainte însă pierzându-şi în stricăciune şi putrefacție primele lor forme naturale, pentru a recăpăta după aceea una nouă, mai nobilă şi mai bună*".

Pacea, împăcarea sub semnul nobilului şi absolut bunului Hristos.

După violența-hybris a beției (şi, implicit, a bătăliei dintre şerpii Mercurului şi ai Sulfului) - urmează împăcarea secretă, total ocultă, întru AXA-PIPA-LULEA.

(Jean Chevalier / Alain Gheerbrant, op.cit.): „*Calumetul-pipă reprezintă **OMUL PRIMORDIAL** în picioare în **CENTRUL LUMII**, pe chiar **AXUL LUMII** - şi înfăptuind prin intermediul rugăciunii materializate prin fumul de tutun (sufletul) unirea dintre puterile chtoniene şi **ZEUL SUPREM URANIAN**, spre care se înalță ruga lui*".

Acesta este simbolul „*Tânărului plin de speranțe*" (n.n.:căci e plin de fumul-spirit divin) „*venind cu luleaua în gură*". Ivirea sa este concomitentă cu retragerea roşie (apusul) a Soarelui: Tânărul-Omul Primordial, contopit cu **AXUL LUMII** - este ipostaza vicarială-alchimică a Soarelui. După cum **FATA ALBASTRĂ** (transfigurarea Mariei Magdalena-**nigrido** - în

Maria Fecioara-**albedo**) este ipostaza vicarial-alchimică a Lunii. Păstrătoarea stării de **OU ALBASTRU** - în raport cu lumea profană, disparentă în starea **nigrido**.

Amară şi **dulce** este **băutura-Hristos** - căci presupune **moartea inițiatică**(„Părinte, de voieşti, să treacă paharul acesta de la Mine” - cf. ***Evanghelia lui Luca,*** p.1194 - cf. ”*Avva, Părinte, la Tine-s toate cu putință - treacă paharul acesta de la mine*” - cf.***Evanghelia lui Marcu***, p.1156 - „*Părintele Meu, de este cu putință, treacă de la Mine paharul acesta*” - cf. ***Evanghelia lui Matei***, p.1132) - şi **viața spirituală eternă**, dobândită prin beția mistic-euharistică a inițierii.

Capul prin nori („*Soarele-şi băgă capul prin nori*”) reprezintă:

a – străpungerea necunoscutului,

b – aureolarea capului, sacralizat prin lumina noii lumi (revelația Soarelui către Uragan este exprimată ca **gâdilare-înțepare** repetată a bărbii=tumultul haotic al sufletului-corp eteric, cu **O RAZĂ**=sulița revelației Sinei Spirituale). Dar această suliță încă nu ajunge la Nucleul Spiritual al Ucenicului-Forță Brutală a Cosmosului. De ce spunem aceasta? Pentru că Uraganul vede, în acțiunea solară , încă un joc, al Iluzionistului-**PEPELEA**: „*Hehe, zice bătrânul râzând, ce faci tu, Pepeleo?*” Soarele-Taumaturg a depăşit, cu mult, stadiul jocului steril: el înfăptuieşte, prin autosacrificiul pe care-l va presupune hierogamia, nunta alchimică – **MAREA OPERĂ DE CREAȚIE COSMICĂ**.

Nu este exclusă (dar are, totuşi, prea multe şubrezeli de argumentație) o ipoteză conform căreia cei doi bătrâni ai lumii, Soarele şi Uraganul, ar fi Gottheit-ul, respectiv Gott-ul eckhartiaeni (dumnezeirea pasivă, nonexprimată – şi Dumnezeul activ, exprimat în lume). Că ar fi două aspecte ale aceleiaşi divinități atotfăuritoare (şi atotplănuitoare).

„*Moşnege făr' de-obraz*” nu poate însemna insultarea Uraganului-Ucenic, din moment ce acesta s-a conformat întocmai planurilor oculte-creatoare ale Soarelui. E vorba, mai curând, de pierderea obrazului-față expresivă - în decursul operei de obiectivare alchimică. Dinamismul-față expresivă (Gott) se retrage, pentru a reveni la starea ante-proiectantă.

Ucenicul începe el însuşi un **aparent** joc(simbolizat de shivaismul mişcării, numită când „*mocăneasca*”, când „*morişcă*”, efectuată asupra unei părți expresive a Uraganului:”*El norii frământă jucând mocăneasca/Şi pe-un vânt l-apucă de cap, făcându-i morişcă*”). **Darea peste cap** este, şi ea, semn al transfigurării: ”***Se tăvălea** peste cap*” (de observat dubla rotație: o rotație în jurul propriei axe ființiale – şi o a doua rotație, în jurul unui centru ocult, care dirijează „jocul” vieții şi morții, **transfigurările prin parcurgerea CERCULUI-SPIRALĂ a LUMILOR POSIBILE/IMPOSIBILE/TRANSCENSE** etc.).

Coroana pe-o ureche – se traduce prin **COROANA ORFICĂ** (coroana care produce Revelația, la nivelul urechii-labirint al ființei, hieroglifă a ființei).

Răsturnarea carului – este simbol clar al naşterii-renaşterii: răsturnarea lumii (a se vedea şi expresia, profund metaforică, a românului, când vrea să numească expulzarea iminentă a fătului, ca naştere: ”*Când răstoarnă* (cutare femeie) *carul?*”): ”*Se răstoarnă carul şi rău se-nglodează bătrânul*” – Uraganul nu percepe, încă, naşterea sa spirituală, ca pe o renaştere – ci ca pe o **înglodare** – o sporire a gradului de afundare în materie. Vom vedea imediat că percepția bătrânului este una provizorie şi, deocamdată, iluzorie.

De ce? Pentru că Ucenicul Uragan ştie că, întâi, trebuie să te scufunzi – **să cazi cât mai jos!!!** – pentru a putea să accezi, merituos, la **cea mai avântată înălțare**. Trebuie, deci, să regresezi până la stadiul **saturnian** (căci **porcul** care se „scărpina de păduri ca de-un gard de răchită” stă sub semnul PLUMBULUI-SATURN). Numai că **zidul dintre lumi** este **împletit**, iar nu **compact**: printre/prin ochiurile „împletiturii” metafizice se poate întrevedea, totuşi, esența ocultei lumi.

După shivaismul mişcării („*mocăneasca*”, „*morişca*” distrugerii şi reînvierii cosmice/**TRANSFIGURĂRII**) - „*norii roşesc de ruşine*”. Din nou, convertirea valorii negative şi negatoare a **înroşirii** (la obraz...) – în valoare pozitiv-inițiatică: convertirea inefabilului profan al apei – în inefabilul sacral: **SÂNGELE CRISTIC DIN GRAALUL VERDE**. Esența Luminii.

1- Axul lumii noi primeşte **COROANA** („*El îşi ia coroana din cap şi în cui o atârnă*”) – **frumoasă** şi **roşă** – ambele, ambele, atribute ale divinității autosacrificate întru demiurgie.

2- „*Cojocul l-anină/El de cuptor*” – **COJOCUL** dublează **athanorul alchimic** – se sugerează intrarea în faza a doua**: albedo**. Din întâmplare sau nu – pronumele care-l „denumeşte” pe **URAGAN**, prin anjambamentul versului – devine pronume al divinității (prin ortografierea cu majusculă).

3- „***Ciubote** descalță*” – rămânând virilitatea pură a operatorului aşchimic, de până la junta alchimică.

4- „*Negrele-obiele/Cât două lanuri arate le-ntinde la focul Gheenei*”. O transfigurare miraculoasă: **negrele legături împiedecătoare** (obiele) devin avântul spiritual suprem luminos: **lanul dublu arat** trimite la mistica cristică a **GRÂULUI** – iar astfel, **Focul Gheenei**, prin Hristos care a poposit în **lanul obielelor** – se transfigurează, din imagine a **labirintului** „sec”/steril - în **FOCUL CELEST AL MÂNTUIRII ALCHIMICE**: **hierogamia Soare-Lună**.

5- „*Chimirul descinge şi varsă dintr-însul/Galbeni aprinşi într-un vechi căuş afumat de pe vatră*”. Matricea-chimir, matricea-căuş al vetrei – nasc **AURUL APRINS** (faza **albedo**).

Pentru faza **albedo**, Eminescu oferă o metaforă cu totul inedită: **GERUL BĂTRÂN ŞI AVAR**. „*Vezi un ger bătrân şi avar cu fața mâhnită/Cărăbănind al zorilor aur în saci de-ntuneric/Ca să-l usuce-n rubine*”.

Bătrâneţea GERULUI îl face pe Ger „***contemporan***" spiritual-funcţional cu Uraganul şi, mai ales(dat fiind că Gerul este treaz şi activ, lucid, chiar hiperlucid, într-o muncă complet ocultă) cu **SOARELE**. Extremele, mai ales în alchimie, se ating, „*nuntesc*". Starea de avariţie este starea de departajare faţă de lumea profană şi faţă de tranzacţiile zadarnice, tocmai pentru că sunt profane – ale lumii: avarul mistic îşi prezervă energia şi şi-o sporeşte. Apoi, să numim operaţia alchimică, efectuată prin **gerul avar din întuneric** (paradoxal, el este **CEL FIERBINTE SPIRITUAL** – care, acţionând în întuneric, pregăteşte esenţa Luminii): el comprimă lumina aurului-zori (aurul spiritual, lumina noii lumi) – în RUBIN (cf. Jean Chevalier/Alain Gheerbrant, op. cit.: „*Piatra îndrăgostiţilor, care îmbată şi exaltă, fără să existe vreun contact. Emblema fericirii – izgoneşte Răul*").

Prin Gerul-**albedo** cu flori de aur, concentrat în rubine (**rubedo**) – s-a ajuns la stadiul **GRĂDINA PARADISULUI**:"*Soarele(...) pe grădini se mai uită, pe-alei de vişini în floare*[2]*/ Şi de cireşi încărcaţi, de salcâmi cu mirosul dulce*" (florile de cireşi/vişini îngână-contopesc albul cu roşul – „*usucă aurul în rubine*"... – iar florile de salcâm sunt, ca şi cele de tei – „***de aur***" al **IUBIRII CELESTE**).

Aici se-ntâlnesc **FATA ALBASTRĂ** (**boboc**= comprimare a focului, a lui Hristos cel Roşu, ascuns între braţele Crucii Verzi) cu amantul ei: „scriitor la prefectură,/Tânăr plin de speranţe, venind cu luleaua în gură". Speranţa, ştim din teologie, dar ne-o confirmă şi alchimia – este virtute fundamental-spirituală, fără de care nu se poate porni nicio lucrare sacral-spirituală.

Se-ntâlnesc **două prostii**, oare? „*Ah! Boboc...amabilă eşti...frumoasă şi proastă/Când aştepţi pe amant...*" Nu se poate. Zadarnic să fi lucrat, pe deasupra şi pe dedesubt de spiritualitate istoric-umană, Spiritele Mitului Etern, Uraganul-Soarele-Luna-Marea(Maria...)-Gerul....?! NU!!!

ALBASTRUL şi **AURUL** – alchimia, mai ales, care dă semnificaţie sublimă **ALBASTRULUI** şi **AURULUI** – trebuie să învingă (reconvertind, întru Paradis, istoria umanizată...) – să învingă **PE DEPLIN ŞI REAL** (Realul Esenţial!!!) – căci sacralul este singura realitate.

Ea e **proastă** când aşteaptă **iubirea**, când îşi aşteaptă amantul? Nu - ea este **SUPREMA INOCENTĂ** (inocenţa i-a fost **pregătită/trudită alchimic** de stihiile Mitului Etern!). Ea este **iedera** verde-albastră, care se înalţă, răsucindu-se pe **axa lumii** – „***scriitorul***" (stăpânul hieroglifei lumii) cu **PIPA-LULEA**. **AXA SPIRITULUI**.

Astfel este recuperată (prin muncă dublă de transfigurare: în registrul cosmic-stihinic şi în registrul istorico-mitologic uman ... – conlucrare sinergică a Regnurilor şi Arheilor, aşa ca-n Ieslea Bethlehemică, pentru NAŞTERE DE DUMNEZEU...) - IMAGINEA SACRĂ A ANDROGINULUI. ANDROGINUL ADAM.

---

[2] -**Floarea de cireş/vişin**: este **Sakura** japoneză - floarea extazului celest şi a onoarei cavalereşti...

***

Soarele apune. Adică se scufundă, pentru nunta (ocultă şi ocultată ochilor profani) cu Cloşca-Lună. Sau, pentru a fi inclus în **Ouăle** ouate de **Cloşca-Lună**: **stele-urme de aur** („*Urmele de-aur a labelor ei* [Lunii] *strălucinde ca stele*”). Principiul masculine al **AURULUI** este inclus în urmele-forme spirituale ale noii lumi-stele. Pe scurt, este contopit, prin hierogamie, în **OUĂLE COSMICE**.

Da, de fapt, Soarele “*apune*” (se ocultează în starea mistic-celebră de “*noapte bogată*”, din **Sara pe deal** - sau de **SOARE NEGRU**, ca-n ***Luceafărul***…) – în favoarea stării criptice absolute a **OULUI LUMII** (în care **ARGINTUL LUNAR** nunteşte cu **AURUL SOLAR**).

Forțele dinamice “***brute***” (stihinic-mitologice) se retrag (după ce au transfigurat rădăcinile lumii, adică au pregătit, “subversive”, germenii Arheilor Eterni, în plină istorie… - prin aceasta, **ISTORIA SE VA RESORBI, CÂT DE CURÂND**, în **Rădăcina-Mit**…) – se retrag la capătul de jos al Axei Lumii-Rarăul (**MUNTE**): “*Iar de a doua zi* (n.n.: a doua naştere, cea spirituală) *se scoală bătrânul şi urcă Rarăul/ Numai în cămeşoi, desculț şi fără căciulă/ Şi se scarpină-n cap – somnoros – uitându-se-n soare*”. Doar slabe **scăpărări-scărpinări** (scăpărările Revelației!) au mai rămas din **VÂRTEJUL REVOLUȚIONATOR DE SPIRIT ŞI DE LUME**. **Somnul** persistă (este vehiculul către **starea Visului**, ca Regăsire a Grădinii Arheilor…) – pentru a putea cuprinde, cât mai total şi sintetic, ANAMNEZELE – trăirea recapitulativă a stărilor alchimice în care a fost implicat (fie şi ca ucenic) Uraganul (Transfigurator… - ca orice furtună!). **Privirea spre Soare** (“*uitarea*” nu amnezică, ci anamnezică - în Soare…) poate fi, de fapt, spre Lună (sau uitare de sine în Lună… **- Luna** este, la Eminescu – nuvela ***Sărmanul Dionis***, simbolul lumii paradisiace, sau, ca în folclor şi în ***Făt-Frumos din lacrimă*** - tărâmul celălalt…). Sau, ca să anticipăm Adevărul-Revelație, de care va fi cotropit cât de curând (sau: pe cât de curată i-a fost inima lui de ucenic, în timpul lucrării alchimice) **descojitul de voință proprie-URAGAN**: PRIVIREA este îndreptată spre hierogamia SOARE-LUNĂ. Hierogamie împlinită.

Operă alchimică împlinită – din care **proasta** (**PIATRA ARUNCATĂ**!!!) a fost transcensă la nivelul **CLOŞCĂ LUNARĂ**, stăpână a potențialului sacru al Marii Opere Alchimice-Magice (**MAGNUM OPUS**). **Piatra aruncată** s-a (**RE**)convertit în **PIATRA FILOZOFALĂ**.

Aşa se întâmplă mereu…

***

prof. dr. **Adrian Botez**